

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egyhasábos petit sor
 10 fill. vagy egy □ cm.
 hely 4 fill. — Nyiltér
 és magánérdekű ismer-
 tetés soronkint 40 fill.

Megjelenik naponkint
 reggel 6 órakor,
 hétfőn vagy ünnep után
 déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 19.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
 Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
 Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Stefánia és vőlegénye.

Görcz, márczius 19. *Lónyay* Elemér gróf péntekig itt marad. A gróf senkit sem fogad, hanem egész nap szobájában tartózkodik. A városban az a szenzáció járta, hogy *Stefánia* trónörösné ide érkeznek, de kiderült, hogy ez csak hiresztelés, melynek semmi komoly alapja nincs, de az bizonyos, hogy *Lónyay* Elemér gróf naponként zárt kocsi-ban *Gradiskára* hajt, ugyanoda érkezik *Stefánia* özvegy trónörökösné, kir. hercegnő is s egy negyed óráig bizalmasan beszélgetnek.

Az ujságírók lakomája.

Budapest, márczius 19. Az ujságírók lakomája fényesen sikerült. Ott voltak a magyar politikai, irodalmi és társadalmi élet legelőkelőbbjei; az asztalfőn *Jókai Mór* ült, jobbán *Széll Kálmán* miniszterelnök, balján *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter, mellette *Perczel Dezső* képviselőházi elnök és számos notabilitás. *Vészi József* remek beszédben köszöntötte fel a királyt, utána *Jókai Mór* feszült érdeklődés mellett, ragyogóan szellemes beszédben, emlékezett meg a régi ujságírásról és a cenzuráról s arról a nagy küzdelemről és önfeláldozásig menő lelkesedésről, mely a régi magyar ujságírók munkásságát jellemezte. *Széll Kálmán* emelkedett fel ezután szólásra, a hírlapírók erre percekig tapsoltak s éljeneztek, azután mély csönd támadt, mikor megszólalt a miniszterelnök. Hatalmas pohárköszöntőjének az a veleje, hogy a sajtó hatalmát s a közügyekre való befolyását abban találja, hogy a sajtó mennyiben szolgálja az igazságot. Nagy hatással beszéltek még *Darányi miniszter* és *Rákosi Jenő*, a modern magyar hírlapírók atyamestere.

Értekezlet.

Budapest, márczius 19. Az Országos Pázmány-Egyesület e hó 28-án *Vaszary Kolos* bíboros hercegprímás védnöksége alatt a budapesti központi papnevelőintézetben értekezletet tart.

Uj lordmayer Londonban.

Dublin, márczius 19. Az új lordmajort tegnap iktatták be a szokásos körmenettel. A lordmayer azt indítványozta, hogy a királynőnek, ha *Dubliuba* jön, feliratot adjanak át. Erre az indítványra tüntetés volt és a tüntetők kövel dobták meg a lord kocsiját. Többeket letartóztattak.

Tüntetés Bánffy mellett.

Budapest, márczius 19. Tegnap este a Magyar Színház előtt lelkes ovációban részesítette a közönség egyrésze *Bánffy Dezső* bárót. *Bánffy* br. ugyanis a „*Kleopátra*“ előadását nézte végig nejevel. Midőn az előadás után kocsijába lépett, a közönség felismerte s lelkes éljenzésben tört ki. *Bánffy* kalapját megemelve, mosolyogva köszöntötte meg a közönség ovációját.

Kinevezés.

Pétevár, márczius 19. *Konstantinovic* *Konstantin* nagyherceget a katonai tanintézetek legfőbb főnökévé nevezték ki.

Cronje katonái.

London, márczius 19. *Conje* katonáinak *Szt.-Ilona* szigetére való szállítását elhalasztották. 70 katona fertőző betegségbe esett. Mondják, hogy transzváli és oranjei foglyok közt a viszálykodás olyan mérvben tört ki, hogy az angol katonai parancsnokságnak rendkívüli intézkedéseket kellett foganatosítania.

Megszűnt sztrájk.

Teplitz, márczius 19. Ma este az itteni lap rendkívüli kiadásban közölte a központi sztrájkbizottság és a bécsi és prágai bányász-bizottságok felhívását, amely a sztrájkolókat felszólítja, hogy holnap, hétfőn álljanak be.

Brux, márczius 29. Az éjszaka nyugodt volt. Holnapra sok sztrájkoló jelentette be, hogy munkába áll.

A kerületi dalosszövetség megalakult.

Egy rég óhajtott kívánság valósult meg a *Tiszavidéki Dalosszövetségnek*, tegnapi napon Debreczenben, a kereskedelmi akadémia dísztermében történt megalakulásával. E kerületi szövetség, mint ilyen, mai napság már szükséges folyománya annak a felületesség és nemtörődömségnek, melynek az Országos Magyar Dalár-Egyesület, a vagyis Budapesten székelő központ oly igen sokszor fényes bizonyosságát adta azáltal, hogy tevékenységei között első helyen a klikk uralmat szerepeltette. Célja is csak az alapszabály papirosán maradt, mivel nem a cél megvalósítására rendelt ideiglenes eszköznek tekintette magát a vezető elnökség, hanem eszköznek tekintette a magyarországi dalárdákat néhány ember fényelghetése biztosítására.

A magyar dalnak pedig a hivatott művelőkre és lelkes pártfogókra van szüksége. E kettő együtt — tapasztalatból állítjuk — többet tesz a nemzeti nehéz kérdések gyors megoldására, a fajgyűlöletet lohasztására, mint akárhány gyarló parlamenti elcsépel

beszéd, mint akárhány elől és hátul töltő puska.

Ezt a hivatottságot, ezt az önzetlen lelkesedni tudást keresték a magyar dalár-egyesületek az „Országos Magyar Dalár-egyesület“-ben. De nem találták. Kerestek tehát oly módot, mely az igazi célhoz, a magyar dalnak szerte e hazában leendő elterjedése céljához eljuttat.

Ezt találták meg a dunántuliak, a „*Dunántuli dalosszövetség*“ megalakításában; ezt a módot ismerték helyesnek a „*Délvidéki dalosszövetség*“ megalkotói; ezt a célt közelítették meg a Tisza mentén elterülő megyék dalegyletei akkor, mikor a *Tiszavidéki dalosszövetséget* megteremtették.

Küzdelmes napok, sőt évek előzték meg a tegnapi fényes sikert. A kezdeményezés dicsősége mindenesetre *Lengyel Imre* ny. törvényszéki bírót, e köztevékenységben megöszült, tisztos öreg bátyánkat illeti, ki első volt, — még a nyolcvanas években — hogy az „O. M. D. E.“ tehetetlenségét felismerte.

Mint maga is egyik elnöke az „O. M. D. E.“-nek, igyekezett a központot rábírní e decentralizásra. De nem sikerült. S mikor végre a sok unszólásra, a vidéki tagegyletek követelő fellépésére a központ az általa javaslat készítésre kiküldött tekintélyes bizottságot valóságos müleszavazással végleg elkedvetlenítette, megkezdődött a munkásság a rég tervbe vett szövetség megalakítására.

A mozgalom a többi tekintélyes tagegyletek támogatása mellett a Debreczen Városi Dalárdából indult ki. S már az első felhívásra 24 tag-egylet küldte el megbízott képviselőit a szombat esti értekezletre és a vasárnapi közgyűlésre.

Rahótól kezdve Békésig át a Tiszán huzódik az a vonal, melynek kezdő szálai Debreczenből indulnak ezután is, mivel a kerületi szövetség székhelye Debreczen lesz. Innen választották a vezetőség egy jórészét is. Így elnök lett: *Lengyel Imre*, alelnökök: *Márk Endre* és *Jaskovics Sándor* (Sztámár), titkár: *Krasznai Ferencz*, pénztárnok: *Tikos József*, jegyzők: *Bor János* és *Zong János*, gazda: *Tápay János*, ügyész: dr. *Magos György*, karmester: *Mácsay Sádor* és *Méder Mihály*.

Legközelebb dalpályázataival már meg is kezdte működését a kerületi szövetség s a június hóban Sztámáron tartandó kerületi hangverseny és 25 éves jubileumra való közreműködés lesz első nyilvános szereplése.

Altalában oly kedvező jelek közt indult meg a szövetség ügye, hogy a legszebb eredményre jogosít már eleve is bennünket.

Adja Isten, hogy a buzgó vezetőkben a buzgóság, a tagegyletekben a kitartás meg ne lankadjon.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A gazdasági egyesület közgyűlése** folyó hó 18-án az egyesületi tagok nagy érdeklődése mellett tartatott meg a városnagyszobában. Jóváhagyatott az évi jelentés, mely az egyesület 1899. évi tevékenységéről számolt be, tárgyalván az a gazdasági szakelődások, lódíjazás, tanulmányi kirándulás, az új ügyvitel, a székely munkás-közvetítés, a Debreczeni Gazdasági Lapok ügyét. Az évi jelentés szerint az 1899. évi bevétel 1679 frt 08 kr., kiadás 1614 frt 61 kr. s az egyesület vagyona 9339 frt 57 kr. A számvizsgálói jelentés alapján az évi számadás jóváhagyatván, a felmentvény megadott Elfogadtatott az 1900. évi költségelirányzat és munkaterv. Az elnökség és választmány 6 évi megbízása letelvé, Váczy János elnök tisztársai és a választmány lemondását bejelenté. A közgyűlés dr. Király Ferencz egyesületi tag ajánlatára egyhangú lelkesedéssel elnöknek Váczy János és alelnöknek Riekl Antalt választotta meg. A választmányi tagok titkos szavazattal választatván, a szavazás eredménye a következő: Választmányi tagok lettek: Abraham László, ifj. Bányai István, Csáky Gergely, Czeglédy Gyula, Csóka József, Dalmy László, Ferencz Elek, Pálffy Gábor, Huttflész Kázmér, Harangi Sándor, Jobbágy János, Jenei József, Kéki Sándor, Kertész Mihály, id. Kertész János, ifj. Kertész János, Kerpely Kálmán, dr. Király Ferencz, Király Gyula, L. Nagy Bálint, Németi Sándor, dr. Nagy Zsigmond, Polgári Bálint, Polgári József, Riekl Antal, Riekl Géza, Szentesi János, Udvarhelyi Géza, Vecsey Zoltán, Szűcs Mihály, id. Kertész István, Zöld János, Zöld Mihály, Bekény Péter, Horváth István, id. Pásztor János, Muraközy László, Békessy László, Szabó Sámuel, Jámbor Ferencz, Ori Mihály, Fehér Sándor, Jóna János, Szabó Kálmán, keresk., Lengyel Imre, Koszorus Lajos, ifj. Kertész István. Pótagok: Vásári András, Erdei Ferencz, Németi László, Jankovics Jenő. A közgyűlés fél egy órakor ért véget.

— **Posta és táv. s. tisztvi vizsga.** Folyó év márczius 8-9-én a posta és táv. s. tisztvi vizsga megtartott, melynek alapján az alábbiokak posta- és távirda s. tisztjelölté minősítették: Fehér Andor, Nalevákó Károly, Lukács Dezső, Benedek Béla, Andrei János, Kohn Salamon és Mór Mihály.

— **A Zion-egylet közgyűlése.** A debreczeni Zion betegsegélyző-egylet tegnap délután négy órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a Simonffy-utcai izr. iskola tanácstermében. A közgyűlésen, melyen Schwarz Vilmos elnökölt, a tagok csekély számmal jelentek meg, de ez már tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes volt.

A napirend a múlt évi ügykezelésről szóló jelentéssel kezdődött, a mely után az évi zárszámadások és a számvizsgáló bizottság erre vonatkozó jelentésének a meghallgatása következett.

A felolvasott jelentéseket a közgyűlés elfogadta és a felmentvényt megadta.

Az elnökségi jelentést vázlatosan következőkben ismertettük:

„A jelentés egy mozgalmas, az egyleti életre kiható eseményekben gazdag évről számol be. Elsorolja a múlt évben történt elnöki és ügyészi változást. Az egyleti tagok száma — sajnos, mint a jelentés mondja — múlt évben is csökkent. Volt ugyanis az év elején 198 rondes és 97 pártoló tag. És e helyen a jelentés azt mondja, hogy egyes tagok túlságosan a fizetett évi járulékot messze fölülmuló összegek erejéig használják ki a gyógyszerkedvezményt. Ezt kóros állapotnak minősíti az elnökség és ezzel szemben állást foglal el, mert „a gyógyszerkedvezmény igénybevétele nemcsak pénzügyi szempontból káros az egyletre nézve, hanem az egyletet megfosztja a tulajdonképeni humanu

jellegétől.“ Ezt mondja szóról-szóra az elnöki jelentés.

Panaszképen sorolja fel a jelentés, hogy egyes tagok drága különleges gyógyszert használnak. Indítványozza az elnökség, hogy a gyógyszerkedvezmény igénybevétele az egyes tagok tartásuk szem előtt azt a mértéket, a melyet a józan belátás és a velünk született erkölcsi érzék szab, nem pedig a mit az orvos által konstatált betegség.

Az évi mérleg 591 kor. 91 fil. vagyonszaporodást tüntet fel. Az egylet összes vagyona 19605 kor. 42 fil., a mi a múlt évhez képest 1233 kor. 98 fil. gyarapodást jelent. Az egyleti kedvezményeket gyógyszerfogyasztás tekintetében igénybe vette 165 család. Heti betegsegélyekre kiutaltványoztak 232 koronát. Halálozási járulék címén két elhunyt tag özvegyének 600 koronát.

— **Bicikli-egylet.** Tegnap délután az Angol-királynő kistermében volt a választás a bicikli-egyletnek, melynek eredménye a következő: Elnök lett Laszgaliner Kálmán, máv. felügyelő. Alelnökök: Aczél Géza városi főmérnök, Des Combes Henrik ügyvéd. Titkárok: Dr. Vásárhelyi Zoltán ügyvéd, Kálmánchelyi Zoltán joghallgató. Mérnök: Kajári Miklós kir. mérnök. Pénztárnok: Tikos József Köles. segélyező tisztviselő. Pénztáriellenőr: B. Szilágyi Imre városi tisztviselő. Kapitányok: Rott János hivatalnok, Szaitz Márton joghallgató. Menetparancsnokok Kálmánchelyi Kálmán joghallgató, Glück József fogorvos. Háznagy: Lehmann Gusztáv hivatalnok. Orvosok: Dr. Hütter Károly orvos, dr. Tüdös Kálmán orvos. Választmányi és póttagok: Berzöfi Vince takarékpénztári hivatalnok, Katz Lajos borkereskedő, Burger Izó máv. mérnök, Dézsy Lajos fogtechnikus, Matyasowszky Andor gyáros dr. Freund Jenő ügyvéd, Irsay Miklós iparbank hiv. Gyürky Sándor keresk. (póttag), Thieszen Arthur vállalkozó, Váradí Géza főmérnök, Popovics Gyula könyvelő (póttag), László Albert kereskedő. Számvizsgáló bizottsági tagok: Berzöfi Vince, Matyasowszky Andor.

— **A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében** 1900-ik évi márczius hó 20-ik napján délután 3 órakor gazdasági ülést tart, melyen folyó ügyeket tárgyalnak.

— **Kertéségi gyűlés.** A homokkert II-ik járásában tegnap d. u. volt a tavaszi u. n. tisztújító közgyűlés, a mely az eddigi hagyományokkal szakítva, az „öreg gazda“ és „kis gazda“ meg „békébiró“ állomásokat egy kertgazda kezében összpontosítva, erre a tisztségre egyhangúlag és lelkesedéssel Harsányi Gusztáv kir. trvszéki bíró és birtokos urat választotta meg. Mellé Békési András, Bujdosó András, Batori Gábor, Kozma Lajos és Sági Bálint birtokosokból álló állandó választmányt szervezett, kiknek feladatává tette, hogy a kertéség, mint immár városrészt, lakosságának méltányos és igazságos kiválasztását az ujonnan elválasztott kertgazdának vezérlete mellett, illető helyeken szorgalmazni és kieszközölni törekedjék. A kertéség készpénz-vagyona 1090 korona 98 fillér, mely takarékpénztárilag kezeltek. A kertéségi szabályzat egyöntetű megalkotása céljából tartandó anquetten leendő megjelenésre az új kertgazdát felkérték és jegyzőkönyvileg megbízták. Majd több folyó ügynek elintézése után, a gyűlés lelkes hangulatban ért véget.

— **Cronje magyar származásu** A nevezetes genealógiai fölfedezés a Teplitzer Zeitung hasábjain látott napvilágot. Eszerint Cronje tábornok Teplitzben született. Cronje apja különben francia származásu és azelőtt Croniernek hívták. A tábornok apja 1830-ban jött Teplitzbe, az öreg teplitzi lakosok még jól emlékszenek reá. Az öreg bérbe vette az Eiche nevű házat és Hotel de France néven szállót nyitott. Néhány év múlva azonban ott hagyta a feleségét, családja és azóta híre veszett. Az öreg Cronjené, a mostani tábornok anyja, tíz évvel ezeltől halt meg. Cronje tábornok még néhány év előtt is irt leveleket, melyekben családja után tudakozódott.

— **A rágalom halottja.** Egy szegény nevelő sorsáról megható hírt kaptunk. Hudák Margit Pataky Aurél apátfalvi községi jegyző gyermekei mellett volt nevelő s Pataky elküldte, mert állítólag szigorúan bánt a leánykájával. Hudák Margitnak sehol sem adtak menedéket, mert azt a hírt terjesztették róla, hogy erkölcstelen életmódot folytat. Sőt avval is fenyegették, hogy kiutasítják a községből. A szerencsétlen leány végső elkeseredésében kiment Elemér Gyula állomásfőnök hugaihoz és ott, mialatt a leányok az ablakhoz siettek, hogy a berohanó mezőhegyesi vonatot nézzék, hirtelen lekapta a falon függő töltőt revolvert és főbe lőtte magát. A boldogtalan leányt még a halála után is üldözte balsorsa. Holtteste, daczára, hogy a főszolgabírósgót telefonon értesítették az öngyilkosságról, három napig hevert vérében az öngyilkosság színhelyén és a halottas kamarában kigyuladt a ravatala úgy, hogy csak nagynehezen tudták eloltani.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Eötvös-alap orsz. Tanítói Egyesülete nevében a budapesti Tanuló-Öthon alap szaporítása végett kibocsátott s általam szétküldött gyűjtőveken a nevezett célra máig a következő kegyes adományokat vettem: Horváth és Biczó építők 10, Molatinszky Ferencz szűrszabó 2, Nagy Lajos csizmadia és társai 3'80, Szedlak és Vámos szabók 2, ifj. Weidner Gusztáv cipész 1, összesen 18 korona 80 fillér. Midőn ezekért szíves köszönetet mondok, egyszersmind tudatom, hogy mihelyt a még kintlevő gyűjtőveik visszaérkeztek, az addig hozzám küldött s általam nyugtatott adományokkal együtt az egész összeget az egyesület pénztárába azonnal beszolgáltatom. Dóczy Gedeon, ip. tanonc isk. igazgató.

— **Magyar színész bur katoná.** Nádpatoki Sándor, fiatal színész növendék, ki október 6-án a Nemzeti Színház színpadáról előadás közben rákiabált a közönségre, hogy szégyen gyalázat a nemzeti gyásznapon nem gyászolni, mult év végén kiment Dél-Afrikába, hogy a burok hadseregébe álljon be katonának. A fiatal magyar színész most levelet irt haza a bur táborból s levelében azt írja, hogy célját elérte, fölvettek bur katonának és most az angolok ellen harcol. Már két csatában vett részt s nagy lelkesedéssel emlékezik meg a burok vitézségéről.

— **Egy okirathamisító banda elfogatása.** Beregszászi tudósítónk írja: A beregmezei felvidéki járásban levő Hátmeg esendőrőrs vezetője e napokban egy okirathamisító-bandát fogott el, akik több jómódu gazda birtokára hamis váltók alapján több beregmezei hitelintézetnél a gazdák akarata és beleegyezése nélkül pénzt vettek fel és azt saját céljaikra fordították. A hamis váltók nagyrészt az illető pénzüzeteknél már meg is találtak.

— **A debreczeni 1848/49-es honvéd-egylet** javára 1900. márczius 15-én a „Korona“ termében tartott tanácselvényen következő felülfizetések folytak be: Szacelláry György (Budapest) 200 kor., Reiner Adolf (Budapest) 20 korona; dr. Benedek János, Biró József, Komjathy János, öz. Kaeskovics Ivánné 10—10 kor. Kiss Albert 8 kor. Mihalovits Jenő 5 kor. Kaszanyitzky Endre, Király István, dr. Pallay Miklós, Knoll Rudolfiné 4—4 kor., Király Gyula 3 korona, Balassa Károly, Bárdos Géza, Bartha Mór, Berkó János, Földényi Vilmos, Handtel Vilmos, dr. Hegedüs Pál, Hoffmann és Kronovics, Mészáros Lajos, Molnár Mihály, Nagy Bálint (festő), B. Nagy János, Reichmann Armin, Szilágyi Balint (ügyvéd), Törő Imre, Szűcs Mihály, Vetéssy Béla 2—2 kor., Hegyi Sándor, Jánki Béla, Kovács Béni, Nagy András, Nagy József, Szabó Mihály, Szécsenyi Ferencz, E, D. 1—1 kor. Összesen 334 korona. Fogadják a fentiszteletek szíves adományaikért elismerő halás köszönetünket. Az 1848/49-es honvéd egylet.

— **Harez a faluvégén.** Sátoralja-Ujhely mellett Magyar Jesztreb községben nagy duhajkodást csaptak a katonai sor alá

készülő legények. A rakonezátlanokodókat békességre intette a csendőrjárat, a mi erősen felingerelte a legényeket. A mikor a csendőrök a faluvégre értek, a legények megtámadták őket s egész közpört indítottak rájuk. A csendőröket annyira szorongatták, hogy fegyverüket használták. A puskaropogásra megfutamodott a legénység. A golyók egy embert megöltek s kettőt megsebesítettek. Sátoralja Ujhelyről bírósági bizottság ment a faluba, a hol a kassai hadbíróval együtt vizsgálatot folytat.

— **A század legnagyobb dagálya.** A minap a század legnagyobb dagályát észlelték Havre partjainál. A havre-i kikötőben nyolcz méter huszonnyolcz centiméter magasságra emelkedett a víz. Az alsó kikötőben levő épületek tulajdonosai már előre megtettek minden intézkedést a tenger hullámainak emelkedése ellen. Szerencsére az idő nyugodt volt, teljes szélesend uralkodott és habár a víz egészen a felső rakpart széléig emelkedett, az alsó rakpart épületeiben kárt nem okozott.

— **Szerencsétlenség a vaskóhi vasut vonalán.** A Belényesről Vaskó felé haladó vonat a hó 15 én este nyolcz óra tájban, mikor a dragonyesdi órházról elindult, elgázolta Belezsan György butyesdi parasztagadát. A szerencsétlen ember a gyalogjáróról az országútra akart átmenni és nem vette észre a közeledő vonatot. A kerekek teljesen szétdarabolták a szerencsétlen embert. Holttestét beszállították Vaskóhra, a hol az orvosi megvizsgálás után eltemették.

— **Skatulya-zuhafag.** Érdekes skatulya-gyártó gépről olvasunk egy amerikai lapban. A gép egy csapásra csinálja meg a karton-skatulyát; egy karja kimetszi a kívánt formát, alulról egy másik kar felhajtja a skatulya oldalait s egy harmadik kar elvégzi a többi tennivalókat. Ez eddig nem valami új dolog. Ami rendkívüli ebben a masinában, az, hogy ezzel a módszerrel óránként hatezer skatulyát lehet készíteni. És kezeléséhez elég egy inas.

A nőről és a szerelemlről.

— Sziklai Soma. —

Senkiről, semmiről sem irtak még annyi paradokszont, mint a nőről. De hát maga a nő nem-e a megtestesült élő paradokszon?

Nincs a világon annyi ész, a mennyit egy szép asszony el ne vehetne tőlünk.

Keleti hitszabványok szerint a nő alárendeltje a férfinak, keresztény vallás szerint egyenjogú társa, asszonyhit szerint föllebbvalója.

A tizparancsolatnak azt a tilalmát: „Ne kívánjad a te felebarátodnak feleségét” — nem asszony sugalmazta.

Ha férfi szemes: a nő mindig kész a szemesség előtt — szemet hunyni.

A nő kegye olyan, mint a lapda. Az nyeri meg, a ki legügyesebben tudta elkapni.

A nő ritkán érvel, de ha érvel, akkor sem ér vvel.

A női nyelv legfinomabb aczélu kard, mert használat által még soh'sem csorbult meg.

Hiába mondja Isten a biblia szerint az asszonynak: „A te akaratom a te férjed akaratában leszen és neki uralma leszen rajtad.” Kifogott az istenen.

Ha a hallgatás igazán arany volna, akkor az asszonyok e réven nem igen gazdagodnának

A pénzzel: ember tervez, asszony végez.

Sok asszony félre teszi az erényességét,

de úgy, hogy tartalékban tartja a tisztos matrona kor számára.

Nem igaz, hogy a szerelem vak. — Az csak egy időre szembekötődít játszik. De kis vártatva lerántja a köteleket s rögtön megnyílnak a szemei.

A női erény, ha egyszer betér a bün csábító berkébe, úgy jár ezzel, mint az utas sok búbajos oazissal. A homoksvatagon keresztül víz ugyan hozzá ut, de csak egyszer. A számum lehellete elfujja az ösvényt, eltemeti a homok: azon: többé visszajönni nem lehet.

REGÉNY.

A csendes lakó.

— Angol regény. —

Irta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

6.

— És ha elképzelem, — folytatta Hollis Emma kisasszony, ha elképzelem, hogy a mint anyámnak a boltban kiszolgálni segíték, egyszer csak bejön és veszen valamit. Teszem föl: egy szelence marhahus conservet, vagy egy tégely huskivonatot... Igazán borzasztó, ha elgondolom.

A két utitárs ezalatt odaért ahhoz a fűszer- és csemege üzlethez, mely utjoknak ezélya volt. Emma fölszólitotta kísérőjét, hogy menjen be vele, de ez nemet mondott és megfordulva, hazafelé indult.

Az éjszaka viharos volt és erős szél futt a part felől. A hullámverés által partra mosott tengerfü sós illata csiklandozgatta az orrát Smithnek, ki kabátjának gallérát felhajtva, védekezett a körülötte sivító szél ellen.

A hold szinte nappali világosságot árasztott a földre, s az égen szakadozott felhőfoslányokat kergetett a szél. A városbeli kémények füstje ide-oda kavargott a légtérben, hol csakhamar szertefoszlott. A város számos templomának — melyekben Brinville-super mare minden más emelkedőben levő város módjára bővelkedik — egyik toronyórája kilenczet ütött. Még jókor volt tehát. Smithnek az jutott eszébe, hogy egy sétát teszen a Marino-Paradeon, — melyet a lakosok egymás közt bizalmasan csak Prydenak neveznek — és csak azután tér vissza házi tűzhelyéhez.

Brinville, ezt tudnunk kell, emelkedőben van. Annyira még nem emelkedett, hogy teli saisonja is legyen, de julius és augusztus hónapokban elég nagyszámu vendéget tudott ide vonzani, hogy aztán az esztendő hátralévő részében lakossága megélhessen belőle. Smithnek soha sem volt valami nagy bizodalma a város jövője iránt. Soha sem lesz belőle előkelő fűrdőhely; erről meg volt győződve; mert a vendégek, a kik látogatják, kétségbeesztő módon középszerűek.

Evről-évre eljönnek és szorongásig megtelik minden fogadó, minden lakás, s a sétateren, mely most üres és elhagyott, csak úgy hemzseg a sok tulczifra asszony és cziczomás leány; férjek, kik egy-két hétig családjukkal ott maradnak és azután hetenként látogatába jönnek, hogy szombat-tól hétfőig ott maradjanak; lelkesek, kereskedők, iparosok dajkák, gyermekek, átutazók és kutyák tarka vegyületben sűrögnek rajta. Olyankor Brinville kifejtí minden kellemét. A városi zenekar, mely a lehető legnagyobb örömszerűsége, este reggel ott játszik az Imperial-fogadó előtt, s a parti fővényen vándor énekesnők pengetik gitárjukat és hallatják éneküket. A part téré egyik elkerített részén egy sor rozoga öreg székek van felállítva, melyek óraszámra bérelhetők. — Kiéhezett, makranczos csacsik is vannak ott a gyermekek mulattatására; és kecskefogatok, melyeket tolakodó suhanczok kísérnek.

És van fűrdője is, melyet az „Utmutató” — egy helybeli vállalkozó szellemű hir-

lap-ügynök kiadványa — páratlannak mond. A könyvnek a következő, meglehetősen terjedelmes czime van: „Brinville super-mare, környéke és vidéke, — térképekkel, s a kiránduló helyek kimerítő ismertetésével; a társaskocsik utvonatának a bérkocsik és előkelőbb fogadók árszabályának kimutatásával, továbbá a város alapításának és történetének rövid kivonatával. — Az Urnak 1860-ik évben írta: John Brin, Esquire. London, Belfast. Kiaadta: William Basset-Hollis.”

Ez a mrs. Basset Hollis Emmának, a szépségideálnak nagybátyja volt és mrs. Hollis volt az — ezuttal Basset nélkül — kinek ajánlatára Smithék Brinville-t választották, mint legalkalmasabbat egy bérház berendezésére nézve. Ez az utóbb említett mrs. Hollis, a fűszeres bolt tulajdonosa, mint tudjuk, a Smith feleségének nővére volt.

Anyagi tekintetben jó siker is koronázta e vállalkozást. Brinvilleben sok pénzt elköltöttek nyáron át a gazdag, de közönséges emberek, sőt olyanok is, kik — hogy az igazat megmondjuk — ugyancsak szűkölködtek azután egész éven át. Augusztus hónapban a legtöbb ház ablakába kilehetett volna függeszteni ezt a társaskocsira illő felirást: „Megtelt”. Sőt azt beszélik, hogy egyszer egy szombaton, mely az „első hétfő” név alatt ismert tengerparti ünnepet előzte meg: a fűrdőkocsikat is használatba kellett venni, hogy legyen a vendégeknek az éjtel hol tölteni.

Smith azonban úgy vélekedett, hogy Brinville mégis csak kellemesebb, mikor saisonja nincs.

Most tehát a sétatér felé vette útját, melyet az „Utmutató” szerint: „pompás fasorok árnyalnak” Mr. Basset-Hollisnak ez az állítása csak az ő magasröptű képzetének tulajdonítható s egy kicsit eltér az igazságtól. A fákat ugyanis csak egy két évvel azelőtt ültették, hogy az ő könyve megjelent és később is csak csenevész, rosszul táplált, sanyaru csemeték maradtak. Mindegyik egy kis vesszőkerítéssel volt körülvéve és karóhoz kötözve. Oly gyakran törtek ki kettőt-hármat egyszerre közülök a téli viharok, hogy a közegészségügyi tanács egyik legközelebbi gyűlésén már azt is szóba hozták, nem jó lenne-e őket egészen eltávolítani.

Valaki megjegyezte, hogy egyáltalában bolondság volt az egész fasor ültetése; mrs. Basset-Hollis pedig előadta, hogy ha kivágják a fákat, az egész „Utmutató”-ból új kiadást lesz szüksége rendezni. Volt még többféle szóbeszéd is fölé, hanem azután maradt minden a régiiben.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Hétfő, 1900. évi márczius hó 19 én,

Bibliás asszony.

Operette 3 felvonásban.

Színházi műsor.

Kedd, márczius 20-án bérlet 141. szám „C” *Proletárok.* Színmű 4 felvonásban. Irta: Csiki Gergely.

Szerda, márczius 21-én bérlet 142. szám „A” *Ninon.* Opera 2 felvonásban. Zenéjét szerette: Sztrojanovics J. Ezt megelőzi, ujdonságul először: *Titánok.* Dramolette 1 felvonásban. Irta: Falk Rikárd.

Csütörtök, márczius 22-én, bérlet 143. szám „B” *Felt, a mely tisztit.* Dráma 4 felvonásban.

Péntek, márczius 23-án bérlet 144. szám „C” *Sulamith.* Zsidó dalmű 5 képben.

Szombat, márczius 24-én bérlet 145. szám „A” ujdonságul először: *Kis püspök.* A Telegdy-pályázon 800 koronával jutalmazott eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta: Lovassy Sándor.

Vasárnap, márczius 25-én két előadás: délután 3 órakor félhelyárral: *A Gésák, vagy egy japán teaház története.* Énekes vigjáték 3 felvonásban; este 7 és fél órakor bérletszünetben, másodsor: *Kis püspök.* Eredeti vigjáték 3 felvonásban.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Elegáns
utczai uri lakás
a II-ik emeleten
kiadó
Piacz-utca 71. szám alatt.

Ugyanott elköltözés miatt több szoba **modern butor** berendezéssel — **igen jutányos árral — eladó.**

Apró hirdetés.

az Apróhirdetés minimális ára 5 sorig 20 kr., minden további sor 4 kr. A vastagabb betűkkel szedett sorokat 6 k rra számítjuk. — Czim nélküli hirdetések a kiadóhivatal ad felvilágosítást. Czimmel ellátott hirdetések után 30 krajczár bélyegilleték fizetendő.

A nagyerdei volt lövöldé- ben a fél emeleten 4 kjs szoba külön bejárattal kiadó. Értekezhetni a nagyerdei kertésznél.

A Csapó-utca elején 3 szobás, előszobás, vagy 6 szobás, előszobás kényelmes uri lakás, esetleg 5 szobás utczai lakás tartozékaival együtt május 1-től kiadó, az udvarban jóvizű kut és mosókonyha.

Pályázat.

Debreczen szab. kir. város iparos tanonciskolájához egy **tanítói állásra** pályázat hirdettetik.

Javadalmazás egy iskolai évre 320 korona, melyet 10 egyenlő részletben a nemes város iparos tanonciskolai pénztára hónaponként előlegesen fizet.

Kötelesség: az igazgató által évről-évre meghatározandó heti 2 hétköznap délutánján 2—2 órán a közhasznú ismeretekből oktatást adni; egyebekben a Nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi Miniszter 1893. évi július hó 31. napján 33,564. sz. a.

kelt rendeletéből kiadott „Iparos tanonciskolák szervezeté”-ben a tanítói állással egybekött teendőket teljesítése.

Pályázók képesítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket **folyó hó 23-ika d. e. 12 óráig** alulirothoz adják be.

Az állomás azonnal elfoglalandó.

Kelt Debreczenben, az iparos tanonciskola felügyelő-bizottságának március hó 16-án tartott üléséből.

Bészler Károly

városi tanácsnok,
mint az iparos tanonciskola felügyelő-bizottságának elnöke.

Geréby Fülöp utódai cég Debreczenben.

Ajánl legmegbízhatóbb forrásból beszerzett

gazdasági magvakat

valódi **francia luczernát**
legszebb **magyar luczernát**
elsőrendű **veresvirágu lóherét**
államilag ólomzárólva, arankamentességre nézve megvizsgálva.

Oberndorfi répa, sárga, kerek
Mammuth répa, piros husu
valódi quedinburgi fajtisza minőség, a termelő ólomzárával ellátva.
Angol perjét legnehezebb minőségben stb.

Állandó raktárt tartunk legjobb minőségű

Portland- és Román-Cementből,

tiszta asphalt bitumenből készült
Asphalt fedéllemez,
kőfedéllemez és
elszigetelő lemezekből,
közönséges, valamint legfinomabb kristályos
Carbolsav, Carbolineum,

Creolin,
kocsikenőcs, legjobb kék, uszó
különböféle gépkenő-olajok,
Towott-kenőcs és
finom Vazelin bőrkenőcsből.

Vidéki megrendelések azonnal a legnagyobb gondal eszközöltetnek.

CSOKONAI-NYOMDA

* **LENGYEL IMRÉ ÉS TÁRSAI**

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZEZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészies kivitelű diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, czimkék, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű báli meghívók, programok, belépti jegyek, díszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

* * * * *

**MINDEN MUNKA
A LEGNAGYOBB
GONDDAL * * * * *
KIALLITVA, * * * * *
MINDAMELLETT * * * * *
MÁS * * * * *
KEZDETLEGES * * * * *
KIVITELNÉL * * * * *
OLCSÓBB ÁRON.**

* * * * *

